

Det har de nye iværksættere behov for

Seniorrådgiver Hanne Tanvig
Københavns Universitet, LIFE
Skov & Landskab
hwt@life.ku.dk

Behovet for flere iværksættere i landdistrikter

Udviklingen i landdistrikterne er præget af mulighederne for erhverv og beskæftigelse. En voksende afmatning i landdistrikterne har klar sammenhæng til et vigende antal attraktive arbejdspladser. Selvom mange fortsat gerne vil bo i landdistrikterne, er der grænser for pendling til arbejde andetsteds. Derfor er skabelse af nye erhverv og arbejdspladser, både indenfor og udenfor landbrugssektoren, nøglen til landdistrikternes udvikling. Bortset fra landbrugets eget system har dansk erhvervsfremme stort set ikke haft øje for muligheden af iværksættere uden for byerne. I det hele taget vides ikke meget om nye erhverv i landdistrikterne, for optikken er ikke skruet sådan sammen, at man kan undersøge det. Måske ved vi derfor ikke så meget om potentielle nye erhverv i landdistrikterne, fordi vi ikke har øjnene åbne for deres eksistens og potentialer for endnu flere? Og så slet ikke hvad

de nye iværksættere måtte have af behov for støttestrukturer og eventuel rådgivning.

Ny type iværksættere eller "landbrugere" er særligt interessante

For at få mere viden om iværksættere i landdistrikter i det hele taget er der aktuelt gennemført nye undersøgelser. De undersøgelser viser nogle tankevækkende forhold: at der er mindst tre typer iværksættere i spil, og at en ny type synes at være i flertal. De almindelige iværksættere er der temmelig mange af, og ret få af er der af de såkaldte vækstiværksættere. Fælles for dem er, at det hele drejer sig om virksomheden, og det med, at de ligger i et landdistrikt, spiller ikke så stor en rolle eller er måske ligefrem en hæmsko. Den tredje slags er der flest af, de såkaldte livsstilsiværksættere. For dem betyder landdistriktet meget mere, både i forhold til erhvervsaktiviteten, familielivet og fritiden. Kendetegnende for dem er i det hele taget, at de er tilflyttere, og

at det giver mening for dem at integrere den nye erhvervsaktivitet i hverdagslivet på det sted, hvor de bor. Netop bosætningen er årsagen til, at de i det hele taget driver erhvervet på stedet, og valget af bosætning skyldes ikke mindst naturen, ledige bygninger og forventninger om de sociale relationer i landdistriktet. Deres erhvervsaktivitet er med andre ord stærkt integreret i landdistriktet og er derfor med til at give et fornyende og stabiliserende pust til udviklingen. Mange kan vokse, og den type kan der i det hele taget komme mange flere af. Nogle arbejder med en eller anden form for fødevarer, salg etc., men langt de fleste igangsætter andre slags erhvervsaktiviteter.

Nye "landbrugere" har andre behov for støttestrukturer og rådgivning

Fælles for de nye er ikke desto mindre et træk på stedets ressourcer, jord/natur/omgivelser/ledige bygninger, men organiseret og markedsført på nye måder

og i nye relationer. Mange starter med at kombinere den nye erhvervsaktivitet derhjemme med lønindkomst et andet sted og kan derfor ikke måles som en virksomhed. Nogle vil fortsætte med det, men andre vil gerne fase lønindkomsten ud, for at den nye erhvervsaktivitet derhjemme kan blive til et helt levebrød. De vil dog ikke have en egentlig virksomhed ud af det, men skabe sin egen spændende og levedygtige beskæftigelse i landdistriktet. Denne sondring mellem det at drive en virksomhed og det at beskæftige sig selv (og muligvis andre) er afgørende for en række forhold. Normalsystemets optik og rådgivning kan nemlig stort set kun arbejde med virksomheden og dens drift og anser ikke de andre for at være ”rigtige”. Når de andre ikke desto mindre udgør så mange, som tilfældet allerede er, og der potentielt kan blive tale om et nyt slags vækstlag i landdistrikterne, må det udfordre normalsystemets betragtning. Der må udvikles andre støttestrukturer og eventuelt rådgivningstilbud, der matcher deres logik, baggrund og potentialer. Enkelte stikord er f.eks.: synliggørelse og anerkendelse, stimulering af det lokale miljø og aktiv medvirken fra de lokale omgivelser, samarbejde i netværk og øget (gen)anvendelse af stedlige værdier på bæredygtig måde.

På mødet vil nye typer iværksætteres støttestrukturer og eventuelle rådgivningsbehov blive uddybet.

Litteratur

Tanvig HW. 2010. Mere mellem himmel og jord – spirende erhverv i landdistrikter i Vejle

Kommune. Kan downloades fra Skov & Landskabs hjemmeside www.sl.life.ku.dk.

Tanvig HW. 2011. Ikke bare en bitte biks – kvindelige iværksættere i landdistrikter. Kan snart downloades fra ovenstående hjemmeside. ■